

WYŻSZA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA
z siedzibą w Poznaniu



A K C E P T U J Ę
DZIEKAN WYDZIAŁU
SPOŁECZNYCH W.....

.....
(data i podpis)

SYLABUS PRZEDMIOTU:

Nazwa przedmiotu:	Praktyka zawodowa													
Kod przedmiotu:														
Charakter przedmiotu:	obowiązkowy													
Wydział:	Nauk Społecznych w Poznaniu													
Kierunek:	Psychologia													
Poziom kształcenia:	Studia II stopnia													
Specjalność:	Psychologia sądowa i penitencjarna													
Semestr realizacji przedmiotu:	III, IV													
Wymagania wstępne:	Znajomość podstawowych zagadnień z przedmiotów wprowadzających, których problematyka będzie przydatna podczas odbywania praktyki zawodowej													
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Forma studiów													
	Stacjonarne					Niestacjonarne								
	Forma zajęć													
	Praktyka zawodowa					Praktyka zawodowa								
semestr nr III	BK						BK					N	Σ	
	W	C		K	N	Σ	W	C		K	N			Σ
		S	T					S	T					
0	6	0	6	108	120	0	6	0	6	108	120			
Semester nr IV	0	6	0	6	108	120	0	6	0	6	108	120		

Efekty uczenia się:		Symbol (odniesienie do) EPK/EKK/ESK¹	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (forma zaliczeń)
Umiejętności:			
1	Potrafi przeprowadzić diagnozę oraz opracować portret sprawcy przestępstwa oraz ofiary przestępstwa	S_U04	Zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie
2	Potrafi wykorzystać poszerzone umiejętności badawcze oraz analityczne w celu sformułowania wniosków, opracowania i zaprezentowania wyników (także z	S_U05	Zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia

¹ EPK/EKK/ESK – efekty podstawowe uczenia się/efekty kierunkowe uczenia się /efekty specjalnościowe uczenia się (w zależności od semestru, na którym prowadzony jest przedmiot)

	wykorzystaniem ICT) oraz wskazywać kierunki dalszych badań w zakresie problematyki psychologii sądowej i penitencjarnej		praktyki w wyznaczonym terminie
3	Potrafi kształtować relacje z badanymi jednostkami wykorzystując umiejętności praktyczne z zakresu psychologii, w szczególności psychologii sądowej i penitencjarnej	S_U10	Zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie
4	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role (także kierownicze); umie przyjmować i wyznaczać zadania związane z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych w zespole prowadzącym postępowania pomocowe, diagnostyczne, analityczne w kontekście problematyki z obszaru psychologii sądowej i penitencjarnej	S_U12	Zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie
5	Potrafi asystować i pomagać we wszystkich działaniach związanych z różnymi stanowiskami powiązаныmi z zadaniami dotyczącymi psychologii sądowej i penitencjarnej	S_U15	Zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie poświadczenia przez placówkę odbycia praktyki w wyznaczonym terminie
Kompetencje społeczne:			
1	Jest gotów do wykorzystania wiedzy i umiejętności praktycznych w różnych środowiskach, podejmuje wyzwania zawodowe (indywidualne i grupowe) w zakresie psychologii sądowej i penitencjarnej	S_K02	Udział w dyskusjach i konsultacjach podczas praktyk
2	Jest gotów do stosowania zasad etycznego postępowania w diagnozowaniu sprawców przestępstw oraz świadków i badaniu problemów sądowych i penitencjarnych, prezentuje postawy tolerancji wobec osób doświadczających bycia ofiarą	S_K04	Udział w dyskusjach i konsultacjach podczas praktyk
Metody dydaktyczne:	Realizowanie zadań powierzonych przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji		
	Praca indywidualna i w grupach, dyskusje, analizy sytuacji rzeczywistych oraz dokumentacji		
	Konsultacje		
PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ			
Kierunek studiów: PSYCHOLOGIA			
Specjalność: Psychologia sądowa i penitencjarna			
Studia: STACJONARNE/ NIESTACJONARNE			
Ćwiczenia praktyczne			
Ćwiczenia realizowane w Sali (C/S)			
1	<p>Ćwiczenie 1: Zasady realizacji praktyk podstawowe regulacje</p> <p>Zagadnienie 1: Omówienie terminarza praktyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - termin złożenia wniosku z wyborem formy realizacji praktyk, omówienie dokumentów wymaganych przy złożeniu wniosku - termin odpowiedzi na wniosek, omówienie sposobów przekazywania informacji i zasad przygotowania dokumentów dotyczących praktyk - termin realizacji praktyk, omówienie czasu trwania praktyk, wymiaru godzinowego, sposobu organizacji czasu realizacji praktyk - termin rozliczenia praktyk, omówienie zasad zaliczenia praktyk, terminów zaliczenia 	4	4

	Zagadnienie 2: Omówienie Regulaminu praktyk - omówienie zasad realizacji praktyk na poszczególnych semestrach studiów - omówienie zasad zwalniania studentów z praktyk z jednoczesnym zaliczeniem na podstawie udokumentowanego doświadczenia zawodowego - omówienie dokumentacji potwierdzającej zrealizowanie praktyk zawodowych, omówienie Etapowej karty przebiegu praktyki zawodowej Zagadnienie 3: Przedstawienie sylabusu praktyk		
2	Ćwiczenie 2: Instruktaż z zakresu prowadzenia dokumentacji praktyk studenckich Zagadnienie 1: Omówienie pojęcia efektu kształcenia i sposobów osiągania efektów kształcenia w czasie praktyk zawodowych Zagadnienie 2: Instruktaż uzupełniania Etapowej karty przebiegu praktyk zawodowych, informacja o potencjalnych zadaniach realizowanych w trakcie realizacji praktyk Zagadnienie 3: Przedstawienie przykładowych dokumentacji potwierdzających zrealizowane praktyki	4	4
3	Ćwiczenie 3: Weryfikacja Etapowych kart przebiegu praktyk zawodowych Zagadnienie 1: Indywidualna weryfikacja gotowych Etapowych kart przebiegu praktyki zawodowej. Zagadnienie 2: Omówienie najczęściej występujących błędów i sposobów im przeciwdziałania.	4	4
RAZEM		12	12

ORGANIZACJA PRAKTYKI

1. Praktyka zawodowa na kierunku psychologia, specjalności psychologia sądowa i penitencjarna realizowana jest na III i IV semestrze studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.
2. Studenci po II semestrze odbywają praktykę zawodową w wymiarze 4 tygodni – 27 godzin tygodniowo. Praktyka może być realizowana w trybie śródrocznym lub w trybie ciągłym, a jej zakończenie winno nastąpić najpóźniej do końca III semestru studiów. Dzienna i tygodniowa liczba realizowanych godzin praktyki może być elastyczna zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami czy możliwościami placówki przyjmującej studenta, jednak w sumie musi ona wynosić 108 godzin
3. Studenci po III semestrze odbywają praktykę zawodową w wymiarze 4 tygodni – 27 godzin tygodniowo. Praktyka może być realizowana w trybie śródrocznym lub w trybie ciągłym, a jej zakończenie winno nastąpić najpóźniej do końca IV semestru studiów. Dzienna i tygodniowa liczba realizowanych godzin praktyki może być elastyczna zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami czy możliwościami placówki przyjmującej studenta, jednak w sumie musi ona wynosić 108 godzin
4. Do liczby godzin praktyki nie wlicza się czasu przeznaczonego przez studenta na niezbędne przygotowanie się do zajęć w danej placówce.
5. Ze względu na charakter praktyki, może być ona odbywana wyłącznie na terenie jednej placówki. Podstawą podjęcia praktyki jest skierowanie z Uczelni.
6. Praktyka może być realizowana w placówkach o całodobowym trybie pracy, fakt ten jednak nie powoduje możliwości odpowiedniego skrócenia planowego wymiaru czasu praktyki.
7. Wskazane jest, aby praktyka odbywała się pod kierownictwem opiekuna (pracownika) posiadającego wyższe wykształcenie psychologiczne oraz pełne kwalifikacje wymagane na danym stanowisku. Zakładowy opiekun praktyki udziela pomocy studentom w zależności od stopnia trudności realizowanych zadań i możliwości poszczególnych praktykantów.
8. Praktyka ma charakter czynny, tzn. że w szczególności hospitacje i tym podobne formy biernego udziału w zajęciach powinny stanowić nie więcej niż 25% ogólnego czasu praktyki.
9. **CELE PRAKTYKI**
 - a) Zapoznanie się ze specyfiką placówki i jej funkcjonowaniem w aspekcie formalnoprawnym i merytorycznym.
 - b) Wchodzenie w role zawodowe w organizacjach tworzących potencjalny teren aktywności zawodowej absolwenta studiów.
 - c) Nabywanie wiedzy o warsztacie pracy na określonych stanowiskach, poprzez: ćwiczenie umiejętności dokonywania trafnych obserwacji, opanowywanie umiejętności przygotowywania materiałów do pracy (konspektów, scenariuszy, programów, planów), ćwiczenie umiejętności korzystania z dostępnych źródeł informacji i narzędzi, wykonywanie takich samych zadań, jakie wykonują osoby zatrudnione w danym miejscu.
 - d) Zdobywanie praktycznych umiejętności związanych z psychologią sądową i penitencjarnej:
W semestrze III

- Zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów psychologicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
 - Zdobywanie umiejętności stosowania metod i procedur przeciwdziałania negatywnym skutkom występowania sytuacji osób oskarżonych i osadzonych ;
W semestrze IV
 - Analizę i interpretację zaobserwowanych sytuacji związanych z sytuacjami oskarżenia lub odbywania kary pozbawienia lub ograniczenia wolności, w tym:
 - prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
 - ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
 - konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
 - omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).
 - Diagnozowanie zjawisk psychologicznych oraz planowanie i organizowanie różnych form interwencji psychologicznej podczas rozwiązywania problemów o charakterze jednostkowym i społecznym w sytuacji pojawiającego się problemu związanego z rzeczywistością procesu sądowego i odbywania kary pozbawienia wolności.
 - Zajmowanie się różnymi zagrożeniami społecznymi występującymi w zróżnicowanych środowiskach.
- e) Aktywny udział w bieżących, ważnych z punktu widzenia funkcjonowania placówki
10. Student prowadzi „Etapową kartę przebiegu praktyk zawodowych”.

MIEJSCE ODBYWANIA PRAKTYK

1. Ośrodki opiekuńczo-wychowawcze zajmujące się osobami zagrożonych wykluczeniem
2. Policja, odpowiednie komórki/wydziały.
3. Służby więzienne w działach zapewniających opiekę psychologiczną
4. Sądy powszechne
5. Zawodowa i społeczna służba kuratorska.
6. Urzędy publiczne, biura i agencje detektywistyczne, instytucje bezpieczeństwa i porządku publicznego w obszarach realizowanych przez psychologów.
7. Państwowe służby kryminalistyczno-śledcze oraz wymiaru sprawiedliwości (prokuratury, sądy, areszty śledcze, zakłady poprawcze, zakłady karne, Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna) w obszarze działania związanym z wykorzystywaniem kompetencji psychologów.
8. Instytucje i organizacje wspierające osoby osadzone i po odbyciu wyroku.
9. Inne organizacje, placówki czy zakłady pracy, których profil działania jest zbliżony do zakresu studiów – w uzgodnieniu z opiekunem praktyk.

ZADANIA ZAKŁADU PRACY

1. Wyznaczenie zakładowego opiekuna praktyk, którym zgodnie z regulaminem praktyk może być „*wyłącznie zatrudniony w danej placówce psycholog*”.
2. Ustalenie szczegółowego planu praktyki.
3. Umożliwienie studentowi podjęcia czynności określonych w „Celach praktyk” i ich kontrolowanie.
4. Omawianie ze studentami wykonywanych przez nich zadań.
5. Sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem planu praktyki oraz udzielanie pomocy w przygotowaniu i realizacji zajęć przez studentów.
6. Zaliczenie praktyki w formie opinii z oceną oraz wpisem do „Etapowej karty przebiegu praktyk zawodowych”.

Forma zaliczenia przedmiotu:

ZALICZENIE

1. Przeprowadzenie rozmowy ze specjalistą ds. praktyk i wspólne ustalenie planu praktyki (zadania do wykonania, metody realizacji, terminarz, uwagi).
2. Zapoznanie się z miejscem odbywania praktyki.
3. Przeprowadzenie wywiadu z dyrektorem/ kierownikiem placówki nt. podstawowych celów, zadań, planów pracy, programów realizowanych przedsięwzięć.

**Warunki
zaliczenia
praktyki:**

4. Po uzyskaniu zgody ze strony opiekuna – udział w zebraniach, naradach.
5. Zapoznanie się z formami współdziałania wybranej placówki z innymi instytucjami.
6. Realizowanie zadań powierzonych przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji.
7. W zależności od typu placówki wskazane jest by student pracował z podopiecznymi placówki pod okiem opiekuna praktyk.

Student może wystąpić z wnioskiem do opiekuna praktyk o zwolnienie z obowiązku odbycia praktyki z jednoczesnym jej zaliczeniem, jeżeli:

1. Jest pracownikiem w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy, a zakres jego obowiązków pracowniczych (służbowych) jest zgodny z kierunkiem i/lub specjalnością kształcenia zawodowego w Uczelni oraz spełnia wymagania programu praktyk (zawarte w sylabusie praktyk). Podstawą do zwolnienia w tym przypadku jest zaświadczenie o zatrudnieniu ze wskazaniem okresu zatrudnienia na danym stanowisku oraz potwierdzony przez pracodawcę zakres obowiązków i odpowiedzialności studium pracownika (załącznik nr 4). W przypadku studentów kierunku psychologia należy dodatkowo przedstawić zaświadczenie o realizacji podczas pracy zawodowej studium pracownika wymaganych przez Uczelnię obowiązków i czynności zawodowych (załącznik nr 4a), które powinno zostać potwierdzone przez pracodawcę i dołączone do dokumentacji dotyczącej praktyk zawodowych.
2. Wykonuje pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowa zlecenia, umowa o dzieło, kontrakt), a przedmiot tej umowy jest zgodny z kierunkiem i/lub specjalnością kształcenia w Uczelni oraz spełnia wymagania programu praktyk (zawarte w sylabusie praktyk). Podstawą do zwolnienia w tym przypadku jest zaświadczenie o zatrudnieniu ze wskazaniem okresu zatrudnienia na danym stanowisku oraz potwierdzony przez pracodawcę zakres obowiązków i odpowiedzialności studium pracownika. Przy rozpatrywaniu wniosku o zwolnienie z praktyk będzie brany pod uwagę okres zatrudnienia, który rozpoczął się nie wcześniej niż trzy lata przed rozpoczęciem studiów przez studenta.
3. Prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek lub w formie spółki cywilnej, której przedmiot jest zgodny z kierunkiem i/lub specjalnością kształcenia zawodowego w Uczelni Strona 7 z 20 oraz spełnia wymagania programu praktyk (zawarte w sylabusie praktyk). Podstawą do zwolnienia w tym przypadku jest przedłożenie poświadczona za zgodność z oryginałem przez studenta kopii wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub umowy spółki (bez danych o kapitale spółki, strukturze udziałów i ich wartości) oraz opisany przez studenta zakres czynności (zadań) wykonywanych w związku z prowadzoną działalnością.
4. Jest równolegle studentem lub absolwentem innej szkoły wyższej i w ramach kształcenia odbył lub odbywa praktyki zawodowe, których zadania były/są zgodne z poziomem i kierunkiem i/lub specjalnością kształcenia zawodowego w Uczelni oraz spełniają wymagania programu praktyk (zawarte w sylabusie praktyk). Podstawą do zwolnienia w tym przypadku jest posiadana i przedłożona przez studenta dokumentacja z odbytych praktyk (np. poświadczenie osiągnięcia założonych efektów uczenia się, wpisy do indeksu, dzienniczek praktyk, teczka praktyk, opinie, zaświadczenia). Podstawą do zaliczenia praktyk mogą być również odpowiednio udokumentowane staże, wyjazdy szkoleniowe i obozy naukowe (w tym zagraniczne).
5. Jest/był wolontariuszem, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688) i wykonuje/wykonywał zadania zgodne z kierunkiem i/lub specjalnością kształcenia zawodowego w Uczelni oraz wymaganiami programu praktyk (zawarte w sylabusie praktyk). Podstawą do zwolnienia w tym przypadku jest przedłożenie poświadczona za zgodność z oryginałem kopii porozumienia, zawartego pomiędzy korzystającym a wolontariuszem lub, jeśli brak porozumienia, zaświadczenie o świadczeniu usług wolontarystycznych. Data

jego zawarcia nie powinna być wcześniejsza niż trzy lata, licząc od daty rozpoczęcia studiów. Ponadto student przedkłada opisany przez siebie zakres czynności (zadań) wykonywanych w ramach wolontariatu.

Literatura wspomagająca odbywanie praktyki zawodowej:

1. Aronson E., Człowiek - istota społeczna, Warszawa 2002
2. Arntzen F., Psychologia zeznań świadków. Warszawa 1989
3. Chełpa St., Psychologia konfliktów. Lewin Kłodzki 2009
4. Chodkiewicz J., Gąsior K. (red.). Wybrane zagadnienia psychologii alkoholizmu. Warszawa 2013
5. Doliński D., Błaszczak W. (red.), Dynamika emocji. Teoria i praktyka. Warszawa 2011
6. Hall C., Lindzey G., Campbell J., Teorie osobowości, Warszawa 2012
7. Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.), Psychologia rozwoju człowieka, T. 3 Rozwój funkcji psychicznych, Warszawa 2014
8. Hołyst B., Kryminalistyka. Warszawa 2010
9. Hołyst B., Kryminologia. Warszawa 2010
10. Hołyst B., Psychologia kryminalistyczna. Warszawa 2009
11. Margasiński A., Probuca D. (pod red.), Etyka. Psychologia. Psychoterapia, Kraków 2004
12. Pierzchała, Cekiera., Człowiek a patologie społeczne. Toruń 2009
13. Piotrowicz D., Negocjacje kryzysowe i policyjne. Warszawa 2010
14. Popiołek K., Bańka A., Balawajder K., Społeczna psychologia stosowana. T.2., Poznań-Katowice 2014
15. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne. T.1, Warszawa 2014
16. Rostowska T., Budziński W., Zawodowe i zdrowotne problemy człowieka w różnych okresach dorosłością, Toruń 2012
17. Sołtysiak T., Kowalczyk M., Zjawiska patologiczne wśród młodzieży. Bydgoszcz 2009
18. Strelau J., Psychologia. Podręcznik akademicki. T.2. Psychologia ogólna. Gdańsk 2004
19. Szlendak T., Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie. Warszawa 2012
20. Zimbardo P., Ruch F., Psychologia i życie. Warszawa 2012

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]	
	S	N
Udział w praktykach zawodowych	216	216
udział w ćwiczeniach praktycznych realizowanych w sali (S)	12	12
konsultacje, instruktaże, narady, seminaria, egzaminy, zaliczenia	12	12
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	240	240
Punkty ECTS za przedmiot:	8	8

Uwagi: